

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 9(64) september 1999

Esimesel septembril alustasid kooliteed

Sillaotsa Põhikoolis

Karl Pleksner
Tõnis Tamberg
Eva Häidov
Ainar Lillo
Terje Kuljus
Taavi Mals
Gerli Manglus
Agathe-Marie Saar
Denis Pappel
Martin Grosberg

Triin Tõnurist

Annika Viru
Jaanus Lehtla
Valdur Mironov

Kuuste Põhikoolis

Üllo Kattai
Marko Prii
Maarjo Kurisoo
Tõrvandi Algkoolis
Imre Laur
Sander Kaha

Rasmus Pleksner

Kadri Pungar

Tartu Kommertsgümnaasiumis

Sander Juss

Tartu Katoliku Koolis

Johannes Soobik

Tartu Mart Reiniku Gümnaasiumis

Ergo Eelmets

Tartu Raatuse Gümnaasiumis

Kristjan Peemot

Veera Ahtijainen 70

Igal hommikul ootab kooliruttajaid ees soe koolimaja. Ja kasvatajatädi Veera. Kohtud temaga kohe sisenemisel ja tema ütleb: Tere hommikust! Alati. Iga koolipäeva hommikul. Ja nõnda on see olnud aastaid.

Tänavu 30. septembril täitub Veera Ahtijainenil 70 eluaastat. Ikka toimeka ja hoolsana on ta pälvinud koolirahva suure lugupidamise.

Lapsepõlveaastad veetis Veera Mustvees. Ema ja kalurist isa elasid koos kolme tütreaga väikeses madalas majas. Nagu ta ise meenutab, meeldis talle muu kõrval ka kooli mängida. Veera lapsepõlveaastad lõpetas alanud sõda. Kool jäi pooleli 4. klassis. Lahkumine sõja jalust Venemaale päästis perekonna suurematest vintsutustest. Pärast seda, kui haigus oli võõrsil viinud isa, tuli ka lastel tööle asuda. Veera oli mitu aastat ametis lapsehoidjana ja koolis sõja-aastatel ei käinudki. Taas koolipinki istus ta alles pärast naasmist kodukanti Mustveesse. Edasised õpingud viisid teda aga soovitud õpetajakutseni.

Sillaotsa koolis töötab Veera Ahtijainen alates 1956. aastast. Üldse on ta pedagoogileiba maitsnud kokku juba 48 aastat. Tal on olnud palju õpilasi, kes tänaseks on siirdunud laiali üle kogu Eestimaa ja kaugemalegi. Tema käe all on sirgunud põhiliselt vene keelt

kõnelevate perede lapsed, keda mõni aeg tagasi elas siinkandis üsna palju. Nüüdseks on elu enamiku neist viinud kodukoolist kaugemale. Tütar Svetlana on aga tulnud oma kodukooli õpetajaks ja töötab siin tänaseni.

Hea sõnaga nimetavad Veera Ahtijainenit tema endised ja praegused kolleegid. Alati sõbralik ja abi- valmis... Sillaotsa kooli hea haldjas... vanaema... nii on teda iseloomustatud teiste õpetajate poolt.

Igal aastal kui läheneb sügis ja 1. september, haarab Veera hinge rahutus. Niikaua, kui on lapsi kooli minemas ja kuni tervis lubab, tuleb see auväärse ees õpetaja kooliseinte vahele. Sest tema ja kool — kes neid suudaks lahutada?

Kes augustikuus on sündinud...

1	Dmitri Fedotov Elfriede Nikopensius Raimond Pastel Anna Ivanova	1917 1923 1929 1930	Ignase Aadami Lange Roiu
2	Liidia Virker Aino Kartsepp	1920 1938	Tõõraste Aardla
3	Harri Prii Helgi Tohvri	1933 1937	Aadami Kurepalu
4			
5			
6	Ene Ojamaa	1939	Aardla
7	Laine Ernits Alma Mitt Amalia Tiškina	1929 1930 1930	Aardla Kurepalu Ignase
8	Vello Kallavus	1934	Kriimani
9	Olga Rospik	1918	Ignase
10	Ere-Kai Lotta	1939	Igevere
11			
12	Sirje Roosimäe	1934	Roiu
13	Silvia Prii	1932	Aadami
14	Lonni Ljamina Vaike Jõesaar	1923 1934	Päkste Kurepalu
15	Aino Heiskonen	1921	Roiu
16	Kristjan Ploom Olev Lilla	1933 1934	Haaslava Kurepalu

17	Karl Laaber	1923	Haaslava
18	Margarita Susi	1931	Päkste
19	Jaan Annamaa	1936	Koke
20	Hilda Toode Johannes Vahva	1915 1930	Roiu Kriimani
21	Helju Lilo Ivar Nigul	1937 1939	Metsanurga Mõra
22	Jakob-Eduard Poksi Olev Kaljuste Jelisaveta Jevstaffjeva	1920 1922 1924	Kriimani Igevere Roiu
23	Elsbeth Loss Marta Kilgi Hillar Kärna	1915 1920 1936	Haaslava Kriimani Metsanurga
24	Endel Pärn	1932	Kurepalu
25	Nadežda Lõssenko Johannes Loost	1925 1930	Päkste Roiu
26			
27	Karl Käsper	1919	Kriimani
28	Linda Küün	1928	Koke
29	Pelageja Tuum Õie Viru	1910 1924	Metsanurga Haaslava

Palju õnne!

Eelteade ametlike kohanimedede määramise kohta

Kooskõlas Kohanimeseadusega ja Kohanimede määramise korraga Haaslava vallas on tehtud ettepanek määrata ametlikeks kohanimedeks

Ignase külas

Villemi ja Villemimetsa — Andrus Ottasele kuuluva Villemi 2 kinnistu tükeldamisel tekkivate maa katastriüksuste nimedena.

Kõigil, kellel on vastuväiteid toodud nimede ametlikeks kohanimedeks kinnitamise kohta, esitada oma vastuväited vallavalitsusele 30 päeva jooksul käesoleva eelteate avaldamisest.

Elukoha registreerimine

Saabusid valda

Kaire Piir	Roiu	Männi 5-17	Tartust
Aime Kikkas	Roiu	Kesktänav 10-5	Kärknast
Peedu Kikkas	Roiu	Kesktänav 10-5	Kärknast
Jüri Traat	Igevere	Ignatsi	Tartust
Alar Mumm	Roiu	Männi 5-13	Tartust

Lahkusid vallast

Maie Martis	Koke	Siimu	Tallinna
Birgit Allilender	Roiu	Männi 4-23	Tartusse
Arvet Vään	Igevere	Risttee	Mõniste valda

Teadmiseks maataotlejaile

Infolehe juulinumbris kirjutasime sellise põllu- ja metsamaa erastamisest või kasutusvaldusse andmisest, mida riik ei müü ostueesõigusega ja mida ei taotle ka endised omanikud tagasi.

Selliste maatükkide piiritletud ning numbriga tähistatud plaanimaterjal oli Haaslava vallamajas avalikult väljas 1. augustist kuni 15. septembrini. 47 maatükki taotlesid kokku 19 füüsilisest isikust ettevõtjat või äriregistrisse kantud juriidilist isikut. Kuna taotluste vastuvõtmine on nüüd lõppenud, pannakse taotlejate nimekiri koos plaanimaterjaliga vallamajas välja tutvumiseks ajavahemikul 1. ok-

toobrist kuni 1. novembrini 1999.a.

On oluline teada, et üks isik saab erastada kuni 200 ha põllu- ja kuni 10 ha metsamaad, samuti on vaja silmas pidada, et kaebusi nimekirja kohta saab esitada kümne päeva jooksul alates nimekirja avalikustamise kuupäevast. Haaslava Vallavolikogu lahendab esitatud kaebused, kinnitab nimekirja ning esitab selle Tartu maavanemale.

Maa tagastamine ja erastamine on seni olnud kõige pingeterohkem ja keerulisem Kitseküla, Metsanurga ja Koke küla des, mistõttu Tartu maavanem on vallavolikogu ettepanekul andnud 5. jaanuaril k.a. korralduse

Metsanurga-Koke ja Kitseküla maakorralduspiirkonna kindlaksmääramiseks. Seal toimub tagastatava ja erastatava maa piiride kindlaksmääramine maakorraldusseaduse alusel.

Nende piirkondade maakorralduskava on käesolevaks ajaks vormistatud ning esitatakse maakorraldusosalistele kooskõlastamiseks koosolekul, mis toimub **18. oktoobril 1999 kell 11.00 Kurepalus Priiuse selt-simajas**. Kõigi nimetatud piirkonnas maad tagasi võtvate või erastavate isikute osalemine sellel koosolekul on igal juhul hädavajalik.

Vahur Nõgene, maanõunik

KODUKANDI LOOD XXXIII

lehekülgi Haaslava valla ajaloost

Valimised tulemas — natuke ajaloost

Järgmisel kuul toimuvad kogu Eestis kohalike omavalitsuste valimised, mistõttu on paras aeg heita pilk valimiste korraldamisele, valimiseelsele võitlusele ja valitute tegevusele Haaslava vallas selle sajandi esimesel kolmel aastakümnel.

Meie sajandi alguses Tsaari-Venemaa oludes valimist ei olnud. Valla juhid määrati ametisse kohalike mõisnike, kirikuisade ja riigivõimude poolt. Nad pidid olema riigikuulekad ja jumal kartlikud jõukad taluperemehed.

Teistmoodi tuuled hakkasid puhuma pärast I Vene revolutsiooni 1905/1907, kui Venemaal loodi esimesed legaalsed poliitilised parteid. Nüüd hakati rohkem hindama inimese poliitilisi vaateid ja vaimuandeid.

Niiöelda poliitiliste veendumuste kohaselt toimusid esimesed valimised Haaslaval 18. juunil 1917, kui valiti valla maakomitee. Komitee esimeheks valiti Villem Põderon, kelle seljataga seisid taluperemehed. Nende oponentideks olid sotsialistid-revolutsionärid (esseeerid), keda toetas vaesem rahvas. Venemaa ajutise valitsuse revanš oli aga kiire tulema ning pärast kukutamist 1917.a. ok-

toobrist läks jäme ots nn. maatameeste kätte. 22. jaanuaril 1918 valitud valla Täidesaatva komitee koosseisus olid juba 100% ainult ühe poole mehed.

Sellele järgnes varsti keiserliku Saksamaa okupatsioon, siis aga Eesti Vabadussõda ning äärmuslik vasakpoolsus Eestis kadus. Alles jäi aga oma vaadetelt liberaalsem sotsialistlik liikumine. Tegelikult eksisteeris Eesti poliitilisel maastikul mitu erinevat sellesuunalist parteid ja grupp. Üksikasjadesse laskumata nimetame neid kõiki ühe nimega — sotsialistid. Nende kõrvale tekkis 1919/1920 aastail Haaslavale veel mitu poliitilist grupp: asunike koondis *Põllumeestekogu* ja *Rahvaerakonna* (Jaan Tõnissoni partei) osakond, samuti oli pooldajaid *Maaliidul*, *Kristlikul Rahvaerakonnal* ning *Tööerakonnal*.

1920. a. sügisel toimusid esimesed oma-riikluseaegsed kohalike omavalitsuste valimised. Haaslaval olid valimistel esindatud Haaslava Töölise Ühing (sotsialistid), nende käepikendus Haaslava Töölise Ühingu Väikemaapidajad, Põllumeeste Kogu ja Rahvaerakond.

19-liikmelisse vallavolikokku valiti HTÜ poolt 7 saadikut (Aksel Rüütli, Eduard Lilla, Mart Laane, Peeter Laane, Jüri Asman, Oskar Peda ja Jaan Lill); eelmiste liitlased väikemaapidajad said 3 mandaati (Arved Koppel, Ferdinand Parson ja Leopold Toom); Põllumeeste Kogu sai 8 saadiku kohta (Johan Põderson, Peeter Reono, Aleks Klaos, Johan Ivane, Albert Päiv, Oskar Rosenthal, Jaan Hiio ja Johannes Link). Rahvaerakonnast valiti volikogusse Juhan Voites.

Torkab silma valitute vanus: Aksel Rüütli ja Oskar Peda olid 27, Albert Päiv 28, Johannes Link ja Arved Koppel 29 aastat vanad. Vanim volikogu liige oli 63-aastane Juan Voites, kandideeri- jaist noorim 24-aastane Karl Undrits.

Kuna mõlema poole volinikke oli enam-vähem võrdselt, ei suudetud kaua aega valida vallavanemat. Lõpuks leiti küll kõigile sobiva kandidaat, aga... tsiteerime 17. novembri 1920. ajalehte "Postimees":

Väljaspool volikogu ei tohi vallavanemat valida.

Haaslava vallavolikogu valis 5-ndal novembril 1920 väljaspool volikogu seisva isiku. Tartu maakonna valitsus tõstis sarnase otsuse vastu protesti, sest see otsus on maksvate seadustega vastuolus ja seega ebaseaduslik. Vallavanemaks saab olla ainult volikogu liige.

Selline, "Kord Vestmann all ja Piibelet peal...siis vastupidi" olukord kehtis vallas kuni 1940. aastani. Kuigi Eestis keelustati 1934. aastal kõik poliitilised parteid ja liikumised, jäi ju inimeste mõttelaad samaks. Enamasti olid aga sotsialistid vastastest natuke eespool. Et sotsialistidel oli vastuolusid ka teistega kui rahvuslased, näitab 22. septembri 1928 "Edasi" (kommunistliku sisuga Tallinna leht):

Kuidas sotsid vaeste eest hoolitsevad.

Haaslava vallavolikogu valimine oli möödunud aastal. Sotsid said 8 kohta. Kuid nagu alati, sotsidel on ainult sõnad, tegusid aga mitte üldse. Vaeste sotsiaalse hooldamise eest hoolitsevad nemad niisama vähe kui põllumeestekogu mehedki. Keegi vaene inimene sai vallalt toetust 150 senti kuus (säärane oli sotside arm) ja palus sellele lisa 50 senti. Kuid paluja aeti vallavalitsuse istungilt välja ja öeldi, et ei olegi rohkem tarvis. Sotsid pidada aga ise kõik jõukalt elama. Vaesel inimesel oli pealegi kodus raskesti haige poeg, kes Eesti sõjas vigastada saanud.

Niitalitavad võimu juures olivad alati. Töörahas peab Haaslava volikogus oma enamuse saama.

Milliseid vahendeid poliitilises võitluses kasutati, näitavad kaks järgmist lugu.

Postimees, 12. mai 1932:

Pühapäeval 8. mail käis Haaslaval valimiste ettevalmistamine. Kõnekoosolekuid pidasid Rahvaerakond ja Sotsialistid, keda olid kuulama tulnud ka Põllumeeste kogu pooldajad. Kuna paljud kohalolijad olid pudelist julgust rüübanud, läks lahti kakkus. Võitlus oli nii äge, et kohalik konstaabel pidi kogumehi taltsutama ja nende tegevusele vastava käigu andma.

Postimees, 19. mai 1932:

Kallaletung Vabadussõja kangelase perekonnale.

Valimiste eelsel kõnekoosolekul Pikksaarel esines kõnega Eesti Vabadussõja kangelase Julius Kuperjanovi lesk Alice. Seal toimus tema vastu ennekuulmatu kallaletung kogude tegelase, endise Kuperjanovi partisanide pataljoni adjutandi Rudolf Riivese poolt, kes oli Reolast kohale sõitnud.

Proua Kuperjanovi aadressil öeldi valimistuid sõnu ja haavavaid ütlushi. Muu seas heideti talle ette, et ta mehe teenete eest laseb riigil endale pensioni maksta.

Mida kõike ei tehta, et valimistel hääli saada.

Ehkki viimases loo sündmus ei toimunud Haaslaval, on mõlemad tegelased tihedalt seotud meie ühe kodukihelkonna Kambjaga ja hästi tuntud meiegi vallas.

Kaklustest valimisvõitluste käigus on Haaslaval teada veel 1930. aasta Maavalitsuse valimisel toimunu, kui käsipidi olid koos sotsialist ja põllumees, 1934. aasta vallavolikogu valimisel läksid kaklema vapsid ja sotsialistid.

See, et enne valimist käib valimisvõitlus erakondade vahel, on loomulik. Kui aga valitud volikogu ei astu üldse samme, siis on asi halb. 27. mai 1927 Postimehest loeme:

Parteitamine Haaslaval.

Seniajani puudus vallavolikogudes nähtus, kus asjade ajamisel vaated niivõrd lahku läheksid, et osa vallavalitsuse liikmeid koosolekult lahkuks.

Algust sellega tehti Haaslaval. nimelt oli seal mõni päev tagasi vallavanema valimine päevakorral. Kandideerijad olid Juhan Põderson ja Arved Koppel. Kuna Põderson ennast mitmesugustel põhjustel valida ei lasknud, lahkus volikogu 7 liiget — põllumehed — koosolekult. Nad ei võtnud

osa ka pärastisest vallavanema valimisest, kuigi nad vallamajas kõrvaltoas viibisid. Vallavanemaks valiti Arved Koppel.

Haaslava valla ajaloo on teada 4 juhtu, kui vallavanem oli kas ajutiselt kõrvaldatud või hoopis ameti maha pidi panema. Kõikidel juhtudel mängis oma osa erinevate poliitiliste gruppide võimuvõitlus.

1918. aasta novembris-detsembris oli tüli selles, kumb vallavanem peab ametis olema, kas see, kelle sakslased 1918. a. märtsis määrasid või tema eelkäija, kes tagandati.

1925.a. tagandati ajutiselt ametist vallavanem Eduard Palla, keda süüdistati valla raha raiskamises.

1932. a. suvel oli kaks kuud ametist tagandatud vallavanem Jaan Ango, keda tema vastased süüdistasid ametiasjade lohakile jätmises.

Naljakas ja omamoodi õpetlik lugu juhtus 1927.aastal. Tsiteerime 7. aprilli Postimeest:

Haaslava vallavanem tagandatud.

Sekeldused valla puudega.

Tartumaa valitsus on otsustanud Haaslava vallavanema Eduard Palla ametist tagandada. Selleks on põhjust andnud sekeldused valla küttepuidude muretsemisel. Eduard Palla kuulub sotsialistide parteisse

Sellele mahavõtmisele eelneski naljakas seik. 1926/27. aasta talvel vallale küttepuid hankides oli vallavanem eelistanud oma tuttavaid ja iseenast. Tema poliitilised vastased kasutasid selle ära. 1927.a. 16. veebruari Postimehes avaldati teade, et Eduard Palla on Haaslavale "Sigade kasvatamise seltsi" loonud. 16. märtsil avaldas ajaleht E.Palla õienduse, et tema "selliste asjadega üldse ei tegele". Tegelikult oli sigade kasvatamise seltsi teade peen ironia vallavanema metsaäri kohta, millest vallavanem aru ei saanud, või kui saigi, ei saanud teatele reageerimata jätta.

Loo lõppu veel üks huvitav analoogia. 1999. aasta 17. oktoobri valimistel kandideerivad meie vallas valimisliit *Koostöö ja kodurahu* ja erakonna *Isamaaliit* nimekirjad. Vahest on kohane meelde tuletada, et Isamaaliidu Haaslava osakond asutati juba 26. mail 1935. Sinna kuulusid aktiivsed seltskonna- ja ühiskonnategelased Veigo Otsa, Johannes Klaos, Heino Ojamaa, Gustav Voites, Eduard Põderon, Albert Päiv, Eldur Lamp, Paul Lukk, Johannes Unt, Peeter Prost jt.

1935 — 1940 olid Isamaaliidu nimekirja kandidaadid vallavolikogus suures enamuses.

Valijad, tänavu on teie otsustada, kas ajalugu kordub.

Taivo Kirm

Sügisel mindi kooli ka 100 aasta eest

Eelmise aastasaja vahetusel oli Haaslava mail kokku kolm kooli: Igevere, Sillaotsa (Kitseküla) ja Kriimani (Päkste) kool. Koolide nõnda suurel tihedusel on ajaloolised juured. Kulges ju korduvalt üle oja loogeldes käänuline piir kahe naaberkihelkonna Võnnu ja Kambja vahel läbi suhteliselt tihedalt asustatud alade. Eks valladki olid väiksemad.

Juba 1894. aastal, kui Haaslava vallaga ühendati väike Kriimani vald, peeti plaani lähes-tikku asuvad koolid ühendada. Sooviti ühendada ka Kriimani (Päkste) ja Haaslava (Sillaotsa kool), kuna mõlemad koolimajad olid liiga väikesed ja nende vaheline kaugus oli ainult pool versta. Võnnu koolivalitsus

nõustus sellega tingimusel, et Haaslava vald ehitab uue koolimaja 60-70 õpilasele. Ka võeti seepärast koolmeistrid tööle ainult aastaks, arvates, et koolid peagi ühendatakse. Kuid ometi jäi see protsess arvatavasti rahapuudusel venima üle sajandivahetuse.

Kolm aastat enne sajan-divahetust, 1897.aastal, oli valminud uus punasest tellisest Haaslava vallamaja hoone. Enam ei toimunud vallanõukogu koosolekud Igevere koolimajas. Nende toimumise koolimajas olevat "komissarihärra" mõned aastad varem rangelt ära keelanud. Kolm aastat peale sajandivahetust aga valmib vallaharva koostöö viljana seltsimaja "Priius" Kurepalus. Algselt Mõraküla

koolist alguse saanud Igevere koolil oli jäänud kesta ligi 20 aastat kuni selle üleviimiseni Tuigole. Sillaotsa kool saab 1905. aastal uue, samuti punasest tellisest hoone. Tellisest koolihoone ehitamist Haaslavale sajandi algul peavad kooliajaloo tundjad oma aja üheks silmapaistvamaks sündmuseks.

Nüüd ka koolmeistritest aastasaja vahetusel.

Igevere koolmeistriks tuli 1890.aastal 23-aastane Jaan Mälson. Tema palgaks nimetati 1892.a. 200 rubla. Viimane teadaolev märge vallavalitsuse paaberites Jaan Mälsoni kohta (märke palgasaajate nimekirjas) leidub aastast 1900.

1893.a. 20. oktoobri valla protokollist loeme, et vallavane-

ma ettepaneku peale on pärast Haaslava (Sillaotsa) koolmeistri lahkumist uue koolmeistri valimine ette võetud. Kuulutuse peale olid esitanud ennast kolm kandidaati, kellel kõigil olid koolmeistri paberid ette näidata. Vallavanema seletusest kandidaatidele nähtub, et maa, mida koolil seni oli võimalik kasutada — 3 vakamaad — jääb uue koolmeistri kasutada, lisaks maja küttepuud 10 sülda ning “tule raha 4 rbl. ja palk” valla käest. Palgaraha olevat vallavanema sõnul olnud “kauplemise asi”. Valla nõukogu valis Haaslava (Sillaotsa) koolmeistriks 24-aastase Johan Rootsi, kes palgaks kõige vähem, vaid 130 rbl. küsis. Johan Rootsi valiti Sillaotsa koolmeistriks esialgu aasta peale. Temale teatati allkirja vastu, et kui järgmisel aastal Sillaotsa kool “vallakooliga” (mõeldakse arvatavasti Kriimani (Päkste) kooli) ühendatakse, hakkavat tema koos Kriimani kooli praeguse juhataja Kanderpassiga “uue kauba peale” edasi kauplema. 1903. aastal leiame Juhan Rootsi juba Igevere koolmeistri-na tegutsemas.

Kriimani (Päkste) valla-kooli viimaseks koolmeistriks oli Hans Kanderpass, kes pidas seda ametit 1874.a. kuni 1903.a. Koolmeister Kanderpass olevat olnud õpilaste vastu karm mees. Armastanud õpilasi joonlauaga karistada ja tutistada. Poisid hoidunud hoolega pikki juukseid kasvatamast. 1902.aastast märgitakse, et H. Kanderpassi tasuks sai olema varasema 130 rubla asemel vaid 70 rubla ja 6 tessatini maad (ligi 6 ha), millelt saadav aastatulu ulatus umbes 50 rublani.

Vähe on koolmeistraid, kellel pole koolimaja katusele asja olnud. Koolmeister Hans

Kanderpass teeb vallavalitsusele ettepaneku ise korstnapühkimine koolis enese peale võtta. Selle eest saab tema tasu 1 rbl. aastas. Ühe rubla eest pannakse sama tööd Igevere koolimajas tegema valla karjak. 1903.a. oktoobris Hans Kanderpass vallandati seoses Haaslava ja Kriimani kooli ühendamise ja ta jäi tööta. Ta jäi esialgu edasi koolimaa rentnikuks, hiljem aga läks elama venna juurde Tartusse.

Ka Leida Adamsoni mälestustes (avaldatud ka valla infolehe “Teataja” kodukandilugudes) on J. Rootsit ja H. Kanderpassi 1900. aastast mainitud karskusseltsi “Priius” asutamise algatajate seas.

Sajandivahetuse kooliolude kohta on teadaolevalt säilinud napilt andmeid.

Kriimani (Päkste) kool. Sajandivahetuseks oli 1877.aastal andmed ehitatud Kriimani valla koolimaja Kitsekülas, asukohaga Arakamäe taga, praeguse Kooli talu lähedal (praegusel V. Volteinile kuuluval Laurijõe kinnistul), jäänud üpris kehva seisu. 1901.a. revisjonist selgub, et koolimaja on halb ega rahulda nõudeid. Koolimaja ise polnud suur. Seal olevat olnud ainult 3 ruumi, üks koolituba, koolmeistri eluruum ja köök. 1901.a. revisjoni järgi oli Kriimani kool kihelkonnas üks nõrgemaid. Koolmeister Kanderpassile heidetakse reviidendi poolt ette puudulikku vene keele oskust (“vene keelt kõneleb aeglaselt ja halvasti”), mispärast ta polevat võimeline saavutama kuigi suuri edusamme.

Haaslava (Sillaotsa) kool. 1901.a. revisjoni ajal kurdetakse, et õpilased ei külasta kooli küllalt täpselt ning koolihoone on vana ja must, klassituba olevat olnud väike ega vasta-

vat nõudeile. Endise koolihoone asukohana on pakutud välja praeguse kooli sauna kohta. Revidendi poolt hinnati õppetöö tulemusi üldiselt rahuldavaks, milleks kindlasti aitas omajagu kaasa koolmeister J. Rootsi rahuldav vene keele oskus.

Igevere kool. On säilinud J. Rootsi 1904.a. teade vallavalitsusele, kus kirjeldatakse Igevere kooli remondivajadusi neil aastail. Mädanenud olevat olnud aknaraamid, põrand, aed, keldritalad ja “väljas käimise koht”. Lisatakse, et “niisama ka katus on otsas.”

Kui 1900. aasta 20. aprillil lapsed suvepuhkusele saadeti andis J. Rootsi välja Haaslava (Sillaotsa) kooli teadaolevalt esimese koolitunnistuse Oskar Leonhard Raswale. Selles tunnistab kool Oskari kohta, et ta oli koolis “korralikult käinud.” Veel oli tunnistusele märgitud:

Mõistuse poolest

*Lugemine kaunis hää,
Piibli lugu läheb korda,
Katekismus kaunis hää,
Kirikulaul läheb korda.*

100-aastane on ka Sillaotsa kooli raamatukogu. Raamatukogu on vanem kui koolihoone ise. On teada, et kuni 1900. aastani puudus Sillaotsa ja Kriimani koolil raamatukogu. Kuid juba 1901.a. aruandest nähtub, et Sillaotsa kooli raamatukogus leidub õpilastele väljalaenutamiseks 12 raamatut.

Tuntud koolimehe Värdis Parisalu sünnist möödub tänava 10. oktoobril 115 aastat. Sajandivahetuse ajal õppis tollal 15-aastane Ferdinand Parson viimast aastat Röpina kihelkonnakoolis, et kevadel siirduda edasi Võru linnakooli. Sillaotsa kooli õpetajaks tuli ta 1903. aasta sügisel.

Ain Esko, kooliajaloo koguja

Politseiteated

✓ 10. juulil kella 22.50 ajal lõhkus kohalik meesterahvas Roiul Kesktänav 10 maja ees isikliku tüli pärast ära OÜ Estmelile kuuluva sõiduauto *Nissan Bluebird* esimese ja tagumise aknaklaasi. Tekitatud kahju suurus on 17000 krooni.

✓ Ööl vastu 19. augusti varastati Kurepalus Mõraoja 1 maja seina äärest jalgrattad: pärlmutter-sinine *Eldorado* ja hõbehall *Zero*, samuti kollast värvi muruniiduk *Partner*. Tekitatud kahju suurus on 8000 krooni.

✓ Ajavahemikul 22.-23. augustini tungiti ukse ees olnud tabalukku läbi saagides sisse Unikü-

las Pori talus August Prüüsile kuuluvasse garaaži, kust varastati võrrimootoriga võsalõikaja ning kannistrid õli ja bensiiniga. Kahju suurus on 1550 krooni. Varas on tõenäoliselt sõitnud soolomootorrattaga.

Kõigil, kellel on mingit infot või tähelepanekuid nimetatud varguste kohta, palume pöörduda politsei poole Tartu politseikorrapidaja lühinumbril 110 või Tõrvandi politseijaoskonda tel 415402 ja 415440.

Konstaabel Ivar Dubolazov

ÕIGUSAKTID

Vallavalitsuse istungitelt

23. august 1999

- Anti nõusolek 4,34 ha maa erastamiseks Kriimani külas endise Mäe-Musta talu maast Tiiu Nõmmeotsale maatulundusmaaks.
- Anti nõusolek 1451 m² maa erastamiseks Mõra külas Richard Pihlakale elamumaaks.
- Anti nõusolek 13386 m² maa erastamiseks Eduard Sahale Mõra külas elamumaaks.
- Anti nõusolek Andrus Ottasele kuuluva Villemi 2 kinnistu tükeldamiseks kaheks eraldi katastriüksuseks: Villemimetsa 23,53 ha ja Villemi 45,94 ha.
- Moodustati Haaslava vallavolikogu valimiseks 17. oktoobril üks valimisjaoskond, kuhu kuuluvad kõik valla territooriumil asuvad külad ja Roiu alevik. Jaoskonnakomisjon asub Kurepalu külas Haaslava vallamajas ja hääletamispäeval 17. oktoobril Kurepalu külas Priiuse seltsimajas.

06. - 20. september 1999

- Anti nõusolek 4,95 ha maa erastamiseks Haaslava külas Andrus Jõerannale maatulundusmaaks.
- Kinnitati projekterimistingimused Päkste külas Araka kinnistul asuva elamu laiendamiseks ja Mõra külas Peetsu kinnistule uue elamu ehitamiseks.
- Otsustati finantseerida 1000 krooni ulatuses Arno Punnari täiendõpet arvutikursustel, Kristel Sulbi täiendõpet lilleseadjate kursustel ja Tiima Teeveri täiendõpet müüjate kursustel

Mälestame lahkunuid

Viktor Kilter
26.04.1941 — 23.08.1999
Ignase

Siiri Korp
14.08.1931 — 13.09.1999
Ignase

17. OKTOOBRI VALITAVA UUE HAASLAVA VALLAVOLIKOGU KANDIDAADID JA NENDE REGISTREERIMISNUMBRID

Haaslava valla valimiskomisjoni 10. septembri 1999 otsusega nr 2 on vastavalt Kohaliku omavalitsuse valimise seaduse paragrahvile 27 registreeritud

HAASLAVA VALLAVOLIKOGU LIIKMETE KANDIDAADID:

Erakond ISAMAALIIT

MARGUS PLEKSNER	101
VIRVE RAIDMA	102
MARJU JANSEN	103
URMAS PLEKSNER	104
ANDRES ARUJÕE	105
REIN KALDA	106
TAIVO KIRM	107
TÕNU MURU	108
LAURI ROOSIORG	109
ROOMER TARAJEV	110

Valimisliit KOOSTÖÖ JA KODURAHU

MAIE KAJALAI	111
AVO SAMARÜÜTEL	112
JÜRI SAARKIVI	113
JAAN UNDRITS	114
MALLE RAHNU	115
EEVI ROHUSALU	116
TOOMAS ROOSAAR	117
TAIMI ELLEN	118
AIN ESKO	119
SIRJE VESTMANN	120
ANNE LÖSSENKO	121